

Hvilke studiesøgende viser interesse
for lærer-, pædagog-, sygeplejerske- og
socialrådgiveruddannelserne?

Udarbejdet af:

Josefine Kjær, økonom
Lukas Hidan, seniorøkonom
Mads Fjord Jørgensen, programleder

Udgivet april 2022

Tænk tanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu

Indhold

Indledning	6
Hovedresultater	9
Implikationer	11
Der er interesserede ansøgere til pædagog-, lærer-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne, som afvises på uddannelserne	13
Der er interesserede ansøgere til pædagog-, lærer-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne, som prioriterer andre professionsbacheloruddannelser og universitetsbacheloruddannelser højere	18
Optagne på pædagog-, lærer-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne, der har været forbi andre uddannelser, kommer typisk fra en professionsbacheloruddannelse	24
Litteratur	28
Appendiks	30

01

Indledning

Indledning

Allerede i dag er der mangel på lærere, pædagoger, sygeplejersker og socialrådgivere. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har fx vist, at der i 2021 bl.a. til disse stillinger var mange forgæves forsøg på at rekruttere medarbejdere. 43 pct. af de opslåede sygeplejerskestillinger førte ikke til ansættelse mellem juni og november 2021, mens det gjaldt 30 pct. ift. pædagoger og 20 pct. ift. lærere ([STAR 2022](#)).

Søgningen til de fire store professionsbacheloruddannelser har samtidig været faldende de seneste fem år ([DEA 2021b](#)). En række fremskrivninger peger derudover på, at der i fremtiden vil mangle arbejdskraft indenfor lærer-, pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiverfagene ([AE 2021](#) og [DAMVAD 2021](#)). En analyse, som DAMVAD Analytics har lavet for Danske Professionshøjskoler, anslår eksempelvis, at Danmark i 2030 vil mangle mere end 35.000 pædagoger, lærere, sygeplejersker og socialrådgivere ([DAMVAD 2021](#)). Der er dog også fremskrivninger, som anslår, at der ikke bliver mangel på denne arbejdskraft ([IRIS Group og HBS Economics 2021](#)).

Desuden har flere i den offentlige debat peget på, at flere studerende til lærer-, pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne bl.a. kan komme ved at begrænse antallet af studiepladser på universitetsuddannelserne ([Jyllands-Posten 2022](#), [Weekendavisen 2021](#) og [Altinget 2022](#)).

Derfor er det relevant at blive klogere på, hvem der er interesseret i at studere på lærer-, pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne, samt hvilke andre videregående uddannelser disse studerende er interesserede i. Hensigten med denne analyse er at undersøge et muligt interesseoverlap mhp. at øge antallet af potentielle studerende til de fire store professionsbacheloruddannelser.

I analysen undersøges søgemønstrene for de studiesøgende til lærer-, pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne i 2020. Den gruppe, som ikke opnår en erhvervskompetencegivende uddannelse, er også relevant at se på ift. problemstillingen, men den er ikke medtaget i denne analyse.

Det er vigtigt at påpege, at denne analyse *ikke* kan konkludere mht., om justeringer i udbuddet af studiepladser indenfor bestemte uddannelsesstyper vil få studiesøgende til at søge anderledes i fremtiden. I analysen ser vi udelukkende på, hvordan de eksisterende søgemønstre er. Det er heller ikke analysens formål at konkludere, hvorvidt bestemte tiltag er hensigtsmæssige eller ej.

Analysen søger at besvare følgende spørgsmål:

- Hvor mange studiesøgende har vist interesse i lærer-, pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne, men optages på en anden videregående uddannelse? Hvilke uddannelser optages de i stedet på?
- Hvor ender de afviste ansøgere til lærer-, pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne?
- Hvilke uddannelser har de optagne på lærer-, pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne tidligere været optaget på?

På baggrund af tal fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT) og Danmarks Statistik ser analysen på søgemønstre blandt mere end 90.000 ansøgere til en videregående uddannelse i 2019 og 2020. Da 2020 var et år påvirket af corona, bør læseren være opmærksom på, at niveauer for søgning og optag ligger højt.

02

Hovedresultater

Hovedresultater

Der er interesserede ansøgere til de fire store professionsbacheloruddannelser, som bliver afvist

- 16 pct. af ansøgerne til de fire store professionsbacheloruddannelser, hvilket svarer til godt 3.400 personer i 2020, får afslag på alle deres ansøgninger. Ca. halvdelen af de afviste lever op til adgangskravene på uddannelserne. For samme gruppe i 2019 blev en tredjedel efteroptaget på en videregående uddannelse, en tredjedel blev optaget året efter, mens ca. en tredjedel ikke havde påbegyndt en videregående uddannelse året efter.
- Godt 700 ansøgere til sygeplejerskeuddannelsen, der lever op til adgangskravene, får afslag på alle deres ansøgninger til uddannelsen, mens det gælder godt 650 på socialrådgiveruddannelsen og knap 450 på pædagoguddannelsen. Stort set alle ansøgere til folkeskolelæreruddannelsen bliver optaget.
- Det er især i de fire store uddannelsesbyer, at mange ansøgere, der lever op til adgangskravene, får afslag på den uddannelse, de helst vil studere på. Over 100 ansøgere får afslag på deres førsteprioritet på pædagoguddannelsen i Odense, Aarhus og Roskilde i 2020. Der er ligeledes over 100 ansøgere, som får afslag på deres førsteprioritet på socialrådgiveruddannelsen i Aarhus, Roskilde og Frederiksberg, hvor det gælder hele 342 på Frederiksberg. På sygeplejerskeuddannelsen er der over 100 førsteprioritetsansøgere, der får afslag i Aalborg og Odense. Knap 200 får afslag på Frederiksberg, mens knap 300 får afslag på deres førsteprioritet i Aarhus, og ca. 350 i København.

Der er interesserede ansøgere til de fire store professionsbacheloruddannelser, som prioriterer andre professionsbacheloruddannelser og universitetsbacheloruddannelser højere

- Der er ca. 2.700 ansøgere i 2020, der i kraft af deres søgemønstre udviser en interesse i lærer-, pædagog-, sygeplejerske- eller socialrådgiveruddannelserne ved at søge mindst en af disse uddannelser, men bliver optaget på en anden, højere prioriteret uddannelse. Hvis de i stedet blev optaget på de fire store professionsbacheloruddannelser, givet der var ledige studiepladser, ville det svare til et meroptag på 17 pct. Det gælder især på sygeplejerskeuddannelsen, som har mange ansøgere, som optages på andre højere prioriterede uddannelser.
- Blandt dem, der søger pædagog- og sygeplejerskeuddannelserne, men kommer ind på en anden, højere prioriteret uddannelse, bliver flest optaget på andre professionsbacheloruddannelser. Flest med en mulig interesse i folkeskolelærer- og socialrådgiveruddannelserne bliver optaget på universitetsbacheloruddannelser. På universiteterne bliver flertallet optaget på en humanistisk eller samfundsvidenskabelig bacheloruddannelse som fx historie, dansk, engelsk, jura eller psykologi.
- Blandt ansøgere til de fire store professionsbacheloruddannelser, som bliver optaget på en anden, højere prioriteret uddannelse, er karaktergennemsnittet højere blandt ansøgere til folkeskolelærer-, sygeplejerske- og pædagoguddannelsen sammenlignet med de optagne på uddannelserne. Det gælder særligt studiesøgende, som optages på en universitetsuddannelse.

Optagne på de fire store professionsbacheloruddannelser, der har været forbi andre uddannelser tidligere, kommer typisk fra en anden professionsbacheloruddannelse

- Når vi ser på de optagne på folkeskolelærer- og socialrådgiveruddannelserne i 2020, har omkring hver tredje været optaget på en anden videregående uddannelse tidligere. Det samme gælder for omkring henholdsvis hver fjerde og hver femte på pædagog- og sygeplejerskeuddannelserne.
- Et flertal af de optagne på folkeskolelæreruddannelsen, der har været optaget på en anden videregående uddannelse tidligere, har været forbi en universitetsbacheloruddannelse – typisk indenfor humaniora eller samfundsvidenskab som fx historie, engelsk, dansk og HA almen erhvervsøkonomi. Flertallet af dem på socialrådgiver-, sygeplejerske- og pædagoguddannelsen, der tidligere har været optaget på en anden uddannelse, har været optaget på en anden professionsbacheloruddannelse.

03

Implikationer

Implikationer

- Når knap 1.700 personer i 2020 fik afslag på alle deres ansøgninger til de fire store professionsbacheloruddannelser, selvom de lever op til adgangskravene, er der således en relativt stor gruppe interesserede ansøgere, der overvejer at påbegynde uddannelserne. For at de kan påbegynde uddannelserne, forudsætter det imidlertid, at der udbydes flere studiepladser på dem i bestemte dele af landet – det gælder især i de fire store uddannelsesbyer og Roskilde. I 2020 er der især mange ansøgere på sygeplejerskestudiet, som ikke optages, fordi der er flere ansøgere end studiepladser.
- Denne gruppe ansøgere på de fire uddannelser er således især perspektivrig ift. at understøtte flere studerende på de fire store professionsbacheloruddannelser. Særligt med tanke på, at ca. en tredjedel af de afviste ansøgere i 2019, der levede op til adgangskravene på uddannelserne, først påbegyndte en videregående uddannelse året efter, mens en tredjedel slet ikke var i uddannelse, et år efter at de fik afslag på deres ansøgning til uddannelserne. Desuden var der en anseelig gruppe af dem, der blev efteroptaget samme år eller optaget året efter, som ikke påbegyndte en af de fire store professionsbacheloruddannelser, men gik i gang med en anden videregående uddannelse.
- Derfor kan man med fordel følge udviklingen i optaget på disse uddannelser og overveje, om der skal udflyttes færre studiepladser fra velfærdsuddannelserne i de store byer, end der er lagt op til i aftalen om flere og bedre uddannelser i hele Danmark. Endvidere kan det overvejes, om der kan være grundlag for at udbyde flere studiepladser de steder, hvor der faktisk er kvalificerede afviste ansøgere i dag. Dog kan flere studiepladser i de store uddannelsesbyer sætte en kædereaktion i gang, som kan udfordre uddannelserne udenfor de fire store uddannelsesbyer på deres optag.
- En af udfordringerne ved at udbyde flere studiepladser på de fire store velfærdsuddannelser – herunder især sygeplejerskeuddannelsen – kan være mangel på praktikpladser. Politikere i regionerne og kommunerne kan derfor med fordel arbejde sammen med landspolitikere og uddannelsesinstitutioner for at sikre, at der er nok praktikpladser på uddannelserne.
- Alt efter i hvilket omfang udflytningsaftalen og ledighedsdimensioneringen kommer til at begrænse antallet af studiepladser i dele af uddannelsessystemet fremover – fx humaniorauddannelserne på universiteterne – så peger analysen på, at det vil være en mulighed, at flere ansøgere vil søge mod folkeskolelærer-, socialrådgiver-, sygeplejerske- og pædagoguddannelserne. Det er dog samtidig vigtigt at være opmærksom på, at der allerede er gennemført en reduktion i udbuddet af studiepladser på særligt de humanistiske universitetsuddannelser med ledighedsdimensioneringen de senere år. Det har indtil videre ikke øget søgningen til de fire store professionsbacheloruddannelser.
- To tredjedele af de studiesøgende, der har søgt en af de fire professionsbacheloruddannelser, men som optages på en anden uddannelse, de har prioriteret højere, har prioriteret professionsbacheloruddannelsen på en tredjeplads eller lavere. Det tyder på, at selvom de har søgt uddannelsen, er den ikke blandt deres primære ønsker. Med den viden, vi har om optag og frafald, vil det typisk betyde, at færre i denne gruppe ville takke ja til uddannelsen, hvis de fik tilbudt en studieplads her. Derudover vil flere forventeligt falde fra i løbet af uddannelsen.
- Resultaterne viser derudover, at der især er et interesseoverlap mellem humanistiske og samfundsvidenskabelige universitetsbacheloruddannelser og folkeskolelærer- og socialrådgiveruddannelserne, mens der på sygeplejerske- og pædagoguddannelserne er større interesseoverlap til andre professionsbacheloruddannelser.
- Hvis det vurderes nødvendigt at understøtte rekrutteringsgrundlaget til en eller flere af de fire store professionsbacheloruddannelser blandt dem, der allerede i dag søger en videregående uddannelse, kan der således være en målgruppe at gå efter. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at hvis tiltag som fx op- og nedjustering af studiepladser i dele af uddannelseslandskabet anvendes for at få flere studerende på de fire store professionsbacheloruddannelser, så kan det medføre, at flere falder fra, fordi de studerende foretrækker andre uddannelser.
- Hvis fremskrivningen, som DAMVAD Analytics har foretaget for Danske Professionshøjskoler, viser sig at være retvisende med hensyn til manglen på pædagoger, lærere, sygeplejersker og socialrådgivere i 2030, så skal der afgørende nye tiltag til ift. at øge rekruttering af studerende til de fire store professionsbacheloruddannelser. Det vil langtfra være tilstrækkeligt at udvide puljen af potentielle studerende gennem den "reserve", som kan iagttages ved denne analyse af optaget i 2020.

04

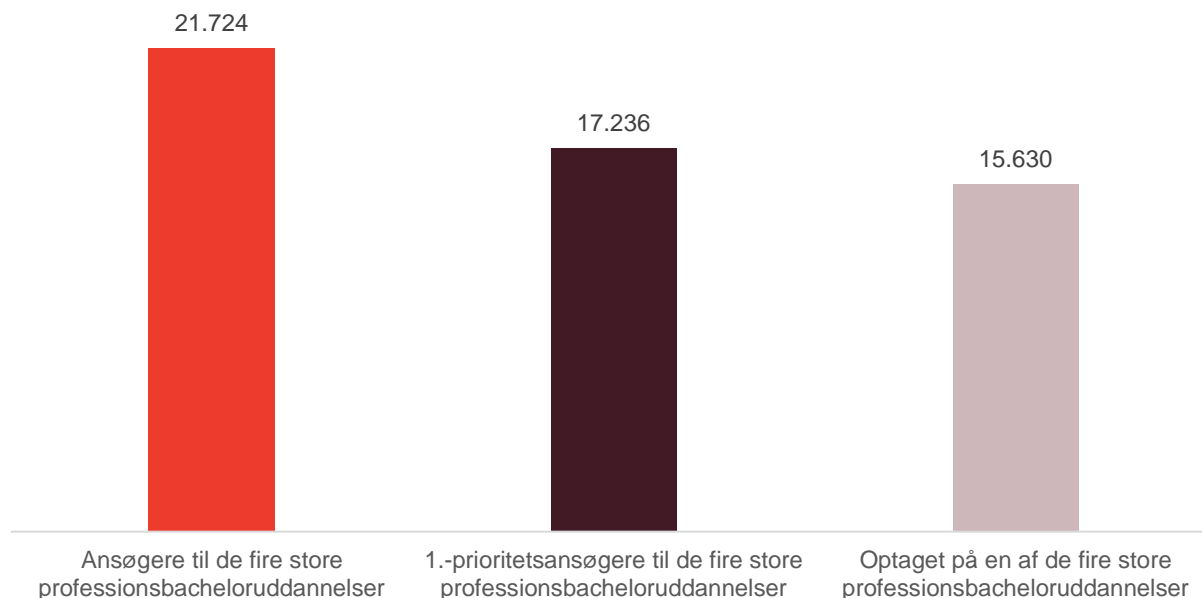
Der er interesserede ansøgere til pædagog-, lærer-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne, som afvises på uddannelserne

Der er interesserede ansøgere til pædagog-, lærer-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne, som afvises på uddannelserne

I 2020 var der knap 22.000 ansøgere¹, der søgte mindst én af de fire store professionsbacheloruddannelser, dvs. lærer-, pædagog-, sygeplejerske- eller socialrådgiveruddannelsen, og samlet set optog² uddannelserne ca. 15.500 ansøgere, jf. figur 1. Ca. 4.350 blandt de optagne på de fire store professionsbacheloruddannelser har søgt mere end én uddannelse, hvoraf knap halvdelen også har søgt en af de øvrige tre store professionsbacheloruddannelser. Det illustrerer, at der er et stort interesseoverlap blandt de fire store professionsbacheloruddannelser. Der er især mange af de optagne på socialrådgiveruddannelsen, der også har søgt en af de tre andre professionsbacheloruddannelser, mens der er færrest optagne på sygeplejerskeuddannelsen, som også har interesse for andre professionsbacheloruddannelser.

Blandt de godt 17.000 førsteprioritetsansøgere er der ca. 4.800, som ender med ikke at blive optaget på deres førsteprioritet³. Det skyldes især, at mange søger sygeplejerskeuddannelsen i Hovedstaden og Aarhus og socialrådgiveruddannelsen i Hovedstaden, hvor det største antal førsteprioritetsansøgere får afslag på de fire store professionsbacheloruddannelser, på trods af at de lever op til adgangskravene til uddannelsen, jf. tabel 1A.

Figur 1 // Antal ansøgere og optag på de fire store professionsbacheloruddannelser i 2020

Kilde: egne beregninger på baggrund af tal fra KOT

¹ Ansøgere dækker alle ansøgere gennem KOT i 2020. Det inkluderer dermed ansøgning til både sommerstart, vinterstart og e-læringsudbud.

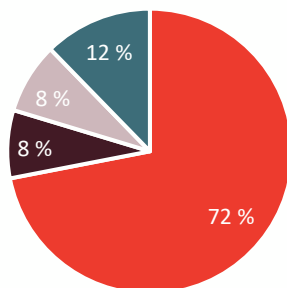
² Optagne dækker alle optagne gennem KOT i 2020. Det inkluderer dermed optag og standbyoptag til både sommerstart, vinterstart og e-læringsudbud. Mens det ikke inkluderer efteroptag.

³ De kan dog blive optaget på en lavere prioriteret uddannelse.

Næsten tre ud af fire af ansøgerne til lærer-, pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne bliver optaget på en af de fire uddannelser, jf. figur 2. 8 pct. får afslag⁴ og får ikke behandlet deres ansøgning, fordi de ikke lever op til adgangskravene til den af de fire store professionsbacheloruddannelser, som de søger⁵. Mens 8 pct. får afslag, selvom de lever op til adgangskravene på uddannelserne og derfor potentielt kunne blive optaget, hvis der var flere studiepladser på de søgte udbud. Samlet får 16 pct. af ansøgerne således afslag på alle deres ansøgninger til de fire store professionsbacheloruddannelser, hvilket svarer til godt 3.400 personer i 2020.

12 pct. af alle ansøgere til lærer-, pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne blev optaget på en anden uddannelse, som de havde prioriteret højere, jf. figur 2. Dvs. at der er ca. 2.700 ansøgere i 2020, der i kraft af deres søgemønstre udviser en vis interesse i lærer-, pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne, men bliver optaget på en anden, højere prioriteret uddannelse. Dem ser vi nærmere på i næste kapitel.

Figur 2 // Hvor ender ansøgerne til de fire store professionsbacheloruddannelser i 2020?

- Optaget på en af de fire store professionsbacheloruddannelser
- Søgt en af de fire store professionsbacheloruddannelser, men optaget på en højere prioritet
- Søgt en af de fire store professionsbacheloruddannelser, men fået afslag på alle deres prioriteter for disse uddannelser
- Søgt en af de fire store professionsbacheloruddannelser, men fået afslag på alle deres prioriteter, fordi de ikke er kvalificerede

Kilde: egne beregninger på baggrund af tal fra KOT

Blandt ansøgerne til de fire store professionsbacheloruddannelser er der en gruppe, som får afslag på alle deres ansøgninger, på trods af at de lever op til adgangskravene (knap 1.700). En nogenlunde lige så stor

⁴ Afslag dækker over afslag for sommeroptag og vinteroptag.

⁵ Fremgår som "afmeldt" i KOT-registret. Flertallet bliver afmeldt, fordi de ikke opfylder adgangskravene til de søgte uddannelser. Meget få afmelder sig selv, men indgår også i denne gruppe, selvom de kan være kvalificerede til uddannelsen.

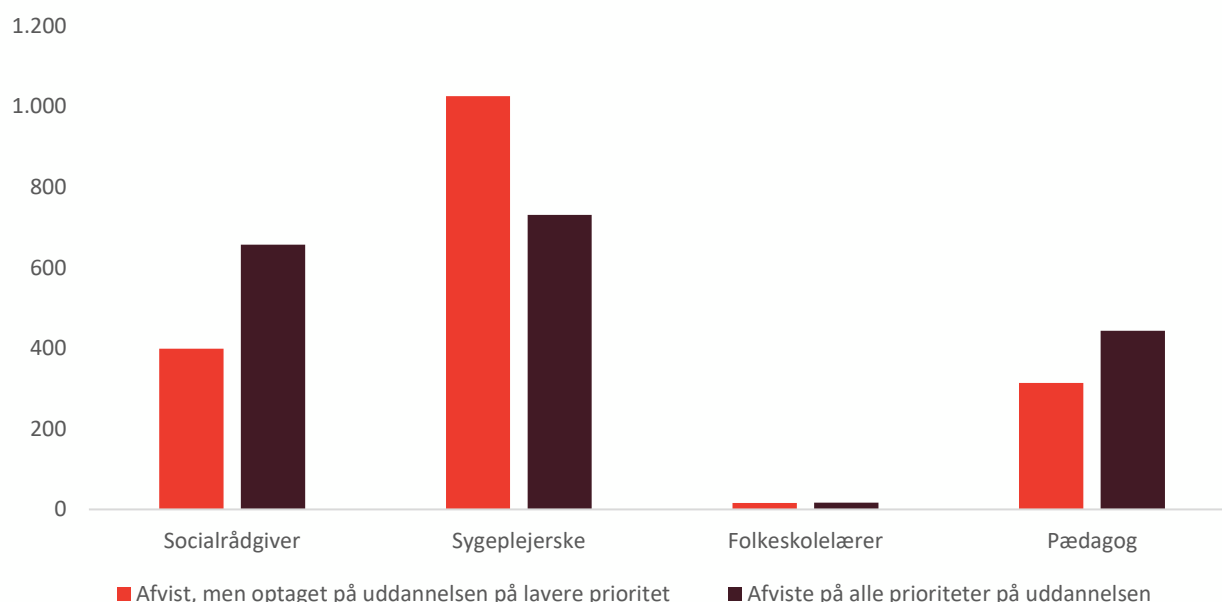
gruppe får et afslag på én af de fire store professionsbacheloruddannelser, men bliver optaget på et lavere prioriteret udbud af uddannelsen – dvs. på uddannelsen et andet sted i landet.

Stort set alle ansøgere til folkeskolelæreruddannelsen bliver optaget, jf. figur 3. Et flertal af ansøgerne – godt 1.000 – som får afslag på en prioritet til et sygeplejerskeuddannelsesudbud, bliver alligevel optaget på uddannelsen, men på et andet udbud. Ca. 700 får afslag på alle deres ansøgninger til uddannelsen.

På socialrådgiveruddannelsen bliver flertallet af de studiesøgende, der oplever at få en afvisning på trods af, at de lever op til adgangskravene, overhovedet ikke optaget på uddannelsen. Knap 400 ansøgere får afslag, men bliver optaget på et andet, lavere prioriteret udbud på uddannelsen, mens godt 650 får afslag på alle deres ansøgninger til uddannelsen. På pædagoguddannelsen får godt 300 ansøgere afslag, men bliver optaget på et andet, lavere prioriteret udbud på uddannelsen, mens knap 450 får afslag på alle deres ansøgninger til uddannelsen.

På pædagoguddannelsen får over 100 førsteprioritetsansøgere, der lever op til adgangskravene, afslag i Odense, Aarhus og Roskilde i 2020, jf. tabel 1A. Det er altså ansøgere, der, hvis der var ledige studiepladser, ville blive optaget. Der er ligeledes over 100 førsteprioritetsansøgere, som får afslag på socialrådgiveruddannelsen i Aarhus, Roskilde og Frederiksberg. Det gælder hele 342 førsteprioritetsansøgere på Frederiksberg. På sygeplejerskeuddannelsen er der over 100 førsteprioritetsansøgere, der får afslag i Aalborg og Odense. Knap 200 får afslag på Frederiksberg, mens knap 300 får afslag i Aarhus, og ca. 350 i København.

Figur 3 // Ansøgere, der lever op til adgangskravene og har fået mindst ét afslag på de fire store professionsbachelorsuddannelser i 2020

Kilde: egne beregninger på baggrund af tal fra KOT

Anm.: Kun inkluderet på deres første prioritet ift. de fire store professionsbacheloruddannelser. Ikke-kvalificerede ansøgere, som ikke opfylder adgangskravene, eller som har annulleret deres ansøgning før ansøgningsfristens udløb, er udeladt.

I det følgende ser vi på, hvor de ansøgere, der levede op til adgangskravene, men alligevel ikke blev optaget på en af de fire store professionsbacheloruddannelser i 2019, er ét år efter⁶. 16 pct. af de afviste ansøgere til pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne⁷ bliver efteroptaget på en af de fire store professionsbacheloruddannelser samme studieår, mens nogenlunde samme andel bliver efteroptaget på en uddannelse udenfor de fire store professionsbacheloruddannelser, jf. tabel 1. Blandt den tredjedel af de afviste, der påbegynder en videregående uddannelse året efter (27 pct. + 6 pct.), bliver flertallet optaget på en af de fire store professionsbacheloruddannelser. Endelig er de resterende 34 pct. slet ikke i uddannelse, et år efter at de har fået afslag på deres ansøgning til de fire store professionsbacheloruddannelser gennem KOT.

Tabel 1 // Hvor er de afviste ansøgere, der lever op til adgangskravene til de fire store professionsbacheloruddannelser i 2019, ét år efter?

Efteroptages på de fire store professionsbacheloruddannelser i studieåret 2019/2020	16 pct.
Efteroptages udenfor de fire store professionsbacheloruddannelser i studieåret 2019/2020	17 pct.
Optages på de fire store professionsbacheloruddannelser året efter (2020)	27 pct.
Optages udenfor de fire store professionsbacheloruddannelser året efter (2020)	6 pct.
Optages ikke året efter	34 pct.

Kilde: egne beregninger på baggrund af tal fra KOT og Danmarks Statistik

Anm.: Ikke-kvalificerede ansøgere, som ikke opfylder adgangskravene, eller som har annulleret deres ansøgning før ansøgningsfristens udløb, er udeladt.

⁶ De ikke-kvalificerede ansøgere er sorteret fra.

⁷ Folkeskolelæreruddannelsen er ikke medtaget, da meget få ansøgere afvises.

05

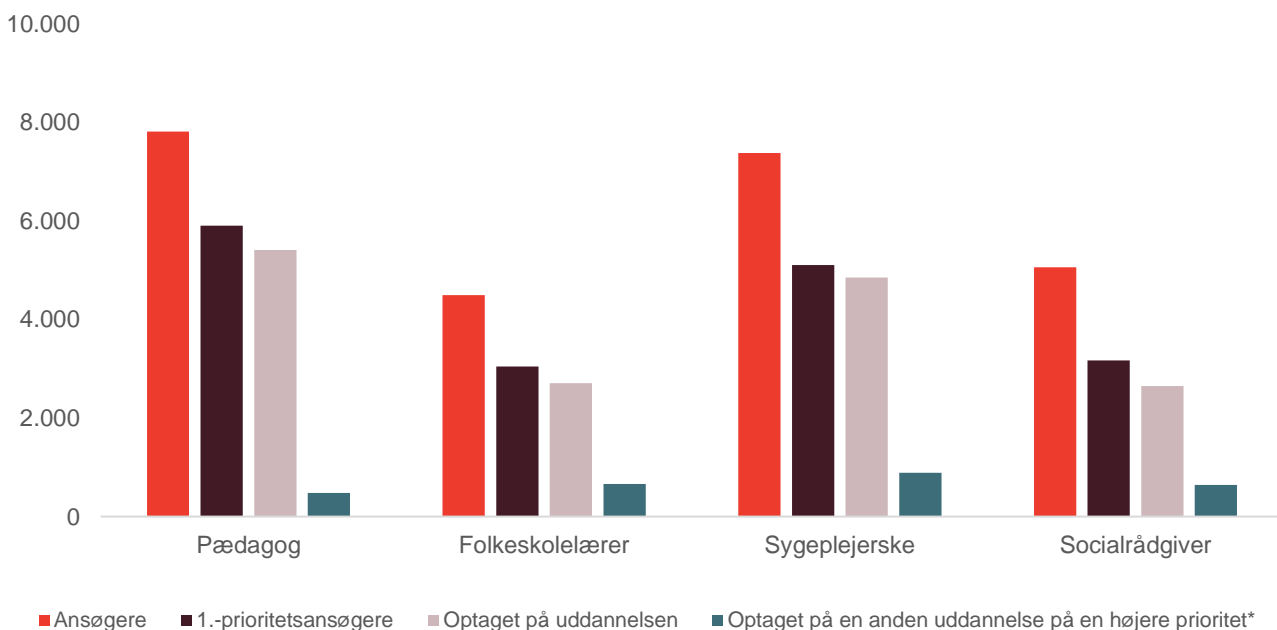
Der er interesserede ansøgere til pædagog-, lærer-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne, som prioriterer andre professionsbacheloruddannelser og universitetsbacheloruddannelser højere

Der er interesserede ansøgere til pædagog-, lærer-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne, som prioriterer andre professionsbacheloruddannelser og universitetsbacheloruddannelser højere

Mellem godt halvdelen og godt to tredjedele af ansøgerne til de fire store professionsbacheloruddannelser bliver optaget på uddannelserne – den mindste andel på socialrådgiveruddannelsen, og den største andel på pædagoguddannelsen, jf. figur 4 (grå ift. rød søjle). Den største andel af førsteprioritetsansøgere findes på pædagoguddannelsen (bordeaux ift. rød søjle).

Hvis vi ser på gruppen af muligt interesserede ansøgere til en af de fire store professionsbacheloruddannelser defineret ved, at de har søgt én af de fire uddannelser, men bliver optaget på en anden, højere prioriteret uddannelse, så udgør antallet af ansøgere knap 500 til pædagoguddannelsen, ca. 650 til hhv. lærer- og socialrådgiveruddannelsen og knap 900 til sygeplejerskeuddannelsen (turkise søjle). På pædagoguddannelsen svarer de 480 til, at optaget potentielt kan øges med knap 9 pct. På hhv. lærer- og socialrådgiveruddannelsen svarer de ca. 650 til, at optaget potentielt kan øges med 24 pct. På sygeplejerskeuddannelsen svarer de knap 900 ansøgere til et potentielt meroptag på 18 pct.

Figur 4 // Antal ansøgere og optag på de fire store professionsbachelorsuddannelser i 2020

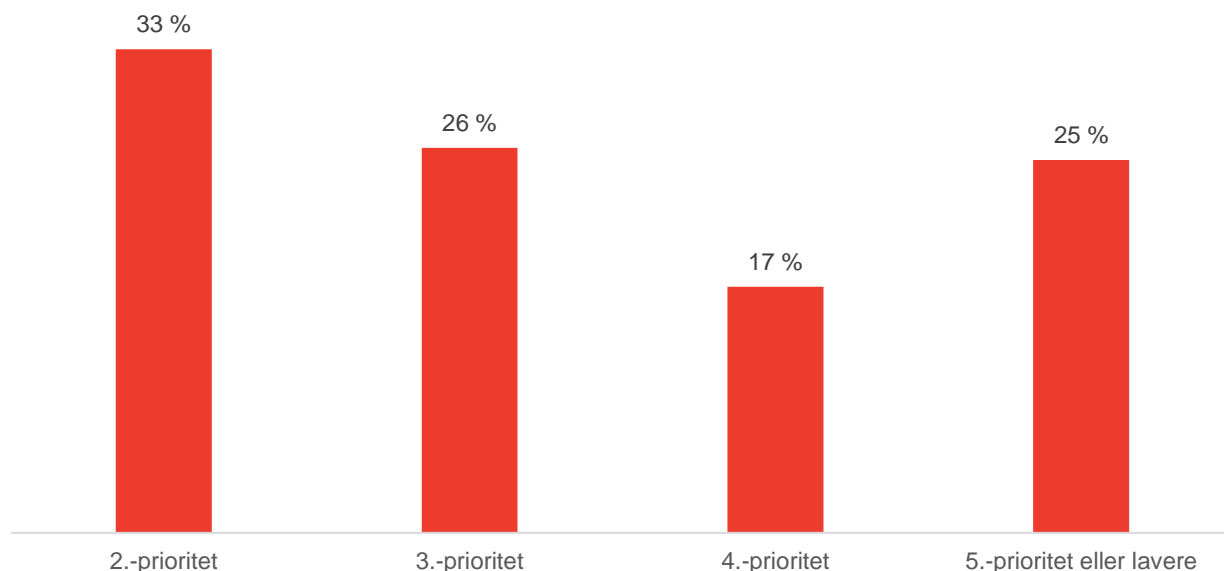
Kilde: egne beregninger på baggrund af tal fra KOT

Anm.: * Eksklusive andre professionsbacheloruddannelser og kun inkluderet på deres første prioritet på de fire store professionsbacheloruddannelser (så hvis folkeskolelæreruddannelsen prioriteres som andenprioritet og pædagog som tredjeprioritet, så tæller ansøgeren kun med på folkeskolelæreruddannelsen).

Ca. hver tredje af de 2.670 ansøgere til de fire store professionsbacheloruddannelser, som bliver optaget på en anden, højere prioriteret uddannelse, havde en af de fire professionsbacheloruddannelser som deres andenprioritet, jf. figur 5. Hver fjerde havde professionsbacheloruddannelsen på en femteprioritet eller lavere.

Billedet ændrer sig ikke, når vi ser på hver af de fire uddannelser. Prioriteringen af lærer-, pædagog-, sygeplejerske- eller socialrådgiveruddannelsen er ikke uvæsentlig, da den formentlig til en vis grad afspejler den faglige interesse og hænger sammen med, hvor stor sandsynlighed ansøgeren har for at påbegynde og fuldføre uddannelsen (DEA 2021).

Figur 5 // Hvis de optages på en uddannelse, de har prioriteret højere, hvornår prioriteres professionsbacheloruddannelsen så (første gang)?

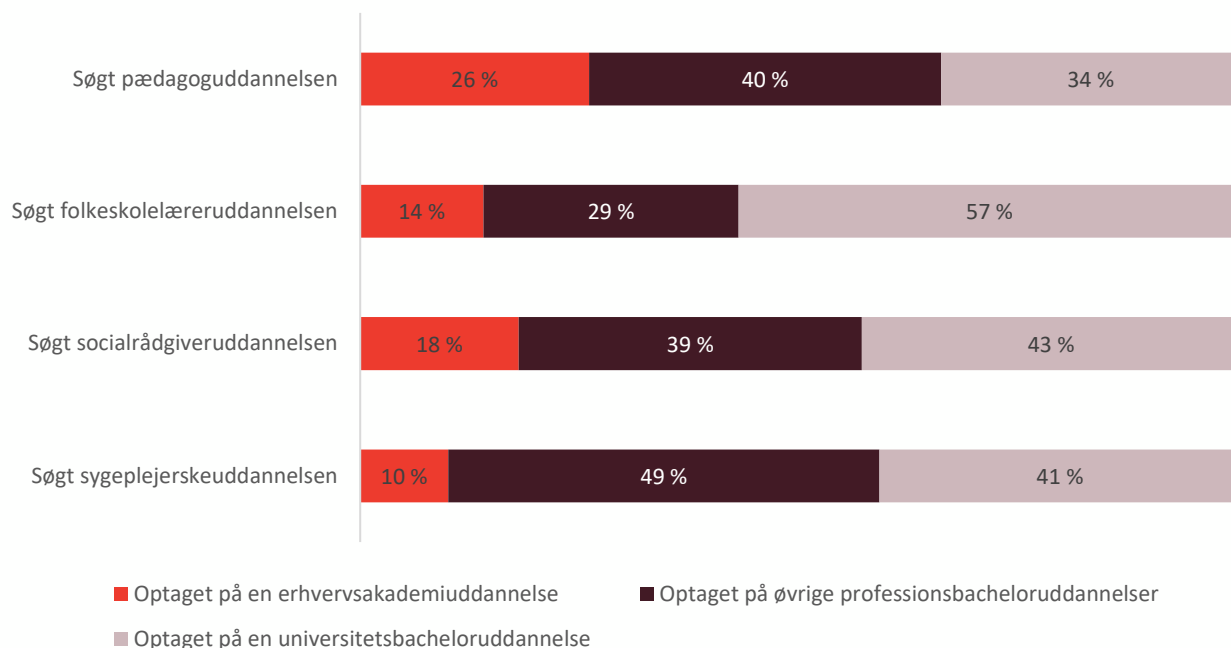
Kilde: egne beregninger på baggrund af tal fra KOT

Anm.: Der er kun medtaget den højest placerede prioritet på de fire store professionsbacheloruddannelser for ansøgerne.

Det varierer, hvor flertallet af ansøgere, der bliver optaget på andre videregående, højere prioriterede uddannelser, ender, når vi ser på uddannelsestype⁸, jf. figur 6. På pædagog- og sygeplejerskeuddannelserne bliver flest – hhv. 40 og 49 pct. – optaget på professionsbacheloruddannelser. På folkeskolelærer- og socialrådgiveruddannelserne bliver flest optaget på universitetsbacheloruddannelser, nemlig hhv. 57 pct. og 43. pct.

⁸ De maritime og kunstneriske uddannelser indgår i de tre nævnte uddannelsesbetegnelser alt efter deres indplacering i Danmarks Statistik.

Figur 6 // Hvilken uddannelsestype optages de på i stedet, hvis de optages på en højere prioritet i 2020?

Kilde: egne beregninger på baggrund af tal fra KOT

Anm.: Ansøgere til en af de fire store professionsbacheloruddannelser, som bliver optaget på en af de øvrige tre uddannelser, er ikke medtaget i figuren (så hvis folkeskolelæreruddannelsen prioriteres som andenprioritet, og ansøgeren er optaget på pædagoguddannelsen som førsteprioritet, så indgår ansøgeren ikke i dem, der har søgt læreruddannelsen).

På de fire store professionsbacheloruddannelser er karaktergennemsnittet blandt de optagne forskelligt. Optagne på folkeskolelæreruddannelsen har det højeste gennemsnit – 6,8 – mens optagne på pædagoguddannelsen har det laveste – 5,4 – jf. tabel 2. Blandt ansøgerne til de fire store professionsbacheloruddannelser, som bliver optaget på en anden, højere prioriteret uddannelse, er karaktergennemsnittet højere blandt ansøgere til folkeskolelærer-, sygeplejerske- og pædagoguddannelsen sammenlignet med de optagne på uddannelserne. Især i gruppen af ansøgere til sygeplejerskeuddannelsen er karaktergennemsnittet højere end blandt de optagne, hvor forskellen er knap et karakterpoint.

Ansøgerne til de fire store professionsbacheloruddannelser, som bliver optaget på en anden, højere prioriteret uddannelse, har på tværs af de fire uddannelser i gennemsnit højere karakterer, hvis de er blevet optaget på en universitetsuddannelse, og lavere karakterer, hvis de er blevet optaget på en erhvervsakademiuddannelse.

Tabel 2 // Hvilket karaktergennemsnit har optagne og ansøgere til de fire store professionsbacheloruddannelser, som optages på andre uddannelser i 2020 (karaktergennemsnit)

	Pædagog	Folkeskolelærer	Sygeplejerske	Socialrådgiver
Alle optagne	5,4	6,8	6,1	6,0
Ansøgere til uddannelserne, der er optaget på en højere prioritet	5,9	7,1	6,9	6,0

Optaget på en højere prioritet, erhvervsakademiuddannelse	5,3	6,2	5,6	5,0
Optaget på en højere prioritet, professionsbacheloruddannelse	5,7	6,5	6,4	5,5
Optaget på en højere prioritet, universitetsbacheloruddannelse	7,1	8,0	8,2	7,4

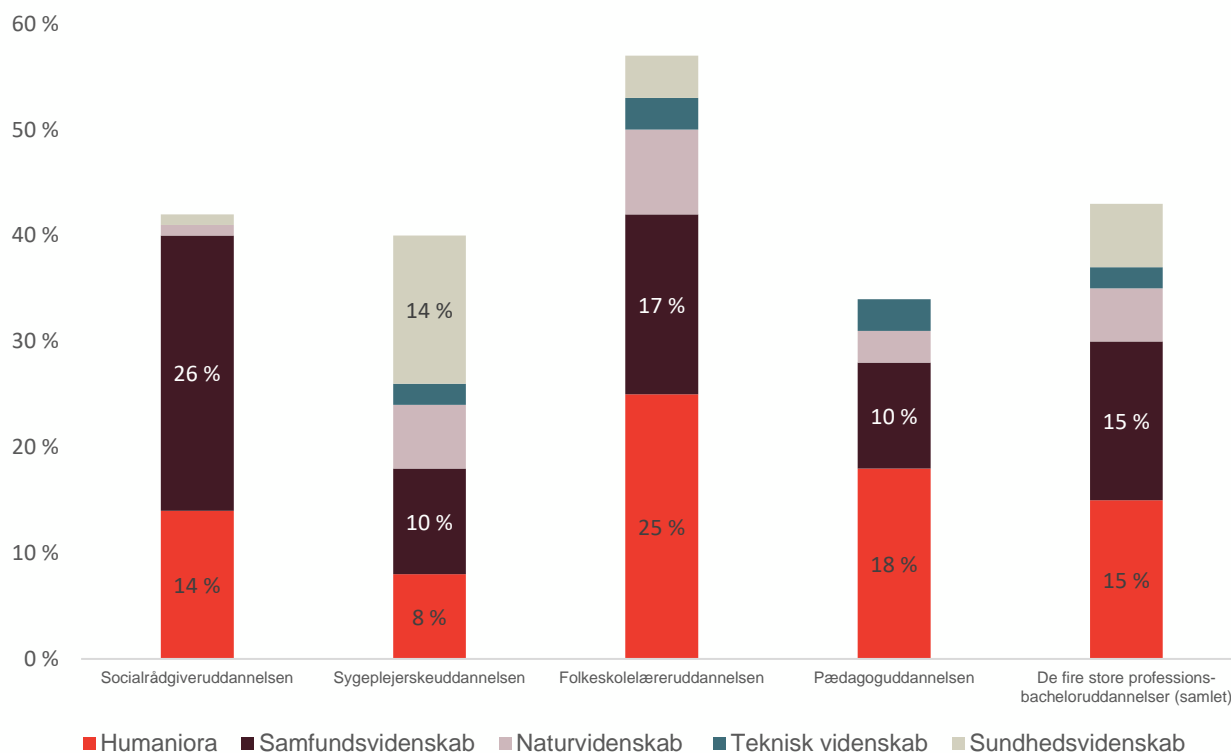
Kilde: egne beregninger på baggrund af tal fra KOT

I gruppen af ansøgere, der viser en mulig interesse for de fire store professionsbacheloruddannelser, bliver flertallet altså enten optaget på en anden professionsbacheloruddannelse eller på universitetsbacheloruddannelserne.

I det følgende ser vi lidt nærmere på gruppen, der har søgt en af de fire store professionsbacheloruddannelser, men bliver optaget på en højere prioriteret universitetsbacheloruddannelse. Dette skyldes, at det ad flere omgange er blevet foreslået, at studerende på pædagog-, socialrådgiver-, folkeskolelærer- eller sygeplejerskeuddannelsen med fordel kan komme herfra ([Altinget 2022](#)).

Knap en tredjedel og derfor flertallet blandt dem, der søger en af de fire store professionsbacheloruddannelser, men kommer ind på en anden, højere prioriteret uddannelse, bliver optaget på en humanistisk eller samfundsvidenskabelig universitetsbacheloruddannelse, jf. figur 7. Det varierer kun meget lidt mellem de fire uddannelser, hvor sygeplejerskeuddannelsen dog adskiller sig, da flest bliver optaget på en sundhedsvidenskabelig universitetsbacheloruddannelse.

Figur 7 // Hvilken universitetsfagområde optages de på, hvis de optages på en højere prioritet i 2020?

Kilde: egne beregninger på baggrund af tal fra KOT

Anm.: Teologi og kunstneriske uddannelser er udeladt grundet få observationer.

Af dem, der har søgt folkeskolelæreruddannelsen, men bliver optaget på en højere prioriteret universitetsbacheloruddannelse, bliver mange især optaget på uddannelser som historie, dansk og engelsk i 2020, jf. tabel 2A (appendiks). På sygeplejerskeuddannelsen er top-3-uddannelserne medicin, jura og farmaci.

For de studiesøgende til socialrådgiveruddannelsen, der bliver optaget på en højere prioriteret universitetsbacheloruddannelse, er top-3-uddannelserne jura, psykologi og HA almen erhvervsøkonomi i 2020, mens det på pædagoguddannelsen er psykologi, humanistisk bachelor (RUC) og uddannelsesvidenskab.

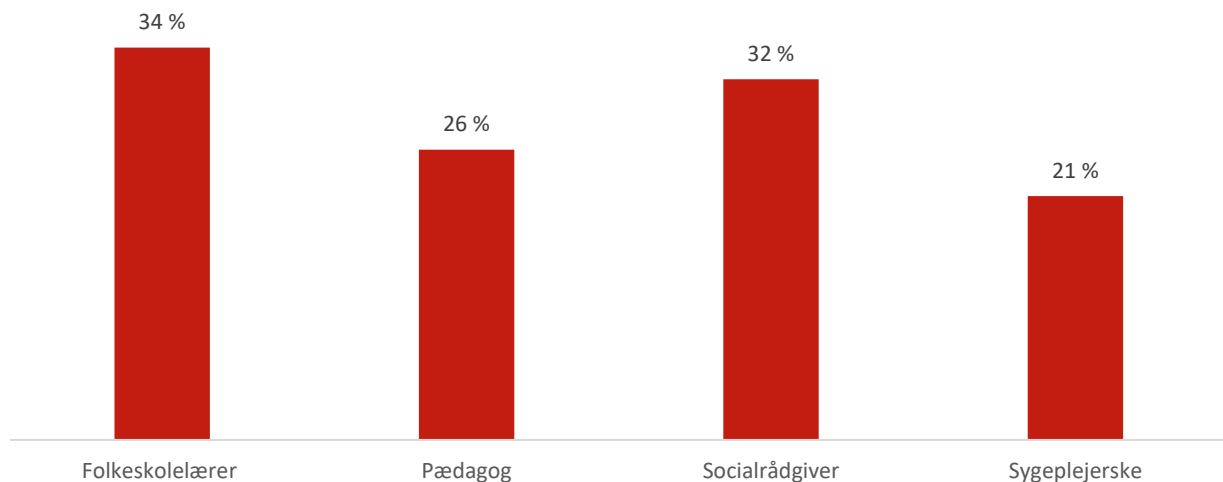
06

Optagne på pædagog-, lærer, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne, der har været forbi andre uddannelser, kommer typisk fra en professionsbacheloruddannelse

Optagne på pædagog-, lærer-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne, der har været forbi andre uddannelser, kommer typisk fra en professionsbacheloruddannelse

Når vi ser på de optagne studiesøgende på folkeskolelærer- og socialrådgiveruddannelserne i 2020, har omkring hver tredje været optaget på en anden videregående uddannelse tidligere, jf. figur 8. Det samme gælder for omkring hver fjerde og hver femte på henholdsvis pædagog- og sygeplejerskeuddannelsen. Det er nogenlunde på niveau med det generelle billede blandt de optagne på alle de videregående uddannelser i 2020, hvor hver fjerde tidligere har været optaget på en anden uddannelse.

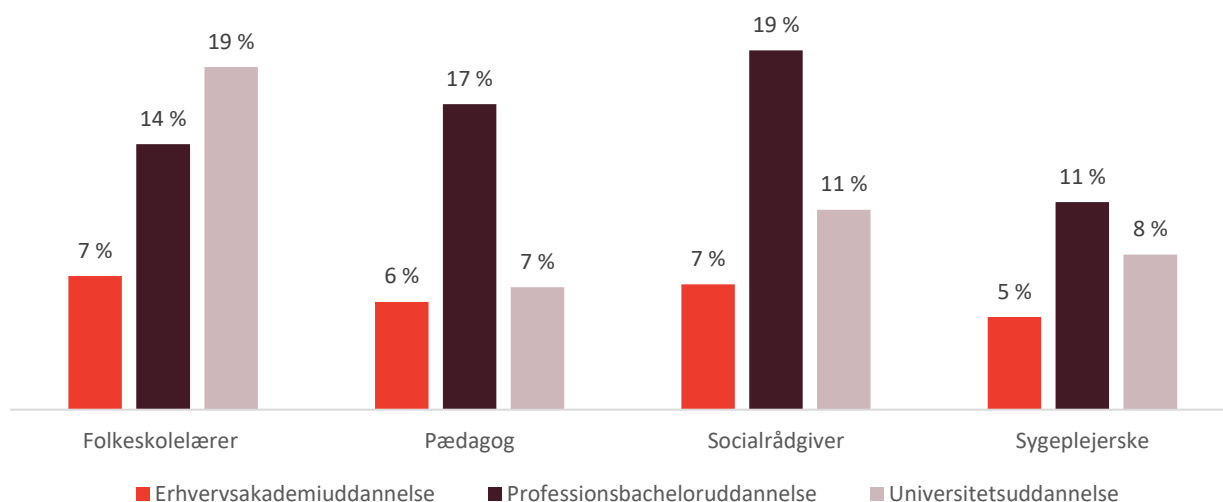
Figur 8 // Andel af de optagne i 2020, der tidligere har gået på en anden videregående uddannelse

Kilde: egne beregninger på baggrund af tal fra KOT og Danmarks Statistik

På folkeskolelæreruddannelsen har et flertal af de optagne, som har været forbi en anden videregående uddannelse tidligere, været optaget på en universitetsbacheloruddannelse – nemlig ca. hver femte, jf. figur 9. Det samme gælder for 11, 9 og 7 pct. på henholdsvis socialrådgiver-, sygeplejerske- og pædagoguddannelsen. Flertallet for de optagne på socialrådgiver-, sygeplejerske- og pædagoguddannelserne har tidligere været optaget på en professionsbacheloruddannelse. Det gælder flest på socialrådgiveruddannelsen, hvor det gælder omkring hver femte.

Figur 9 // Hvilken type uddannelse har de været optaget på før?

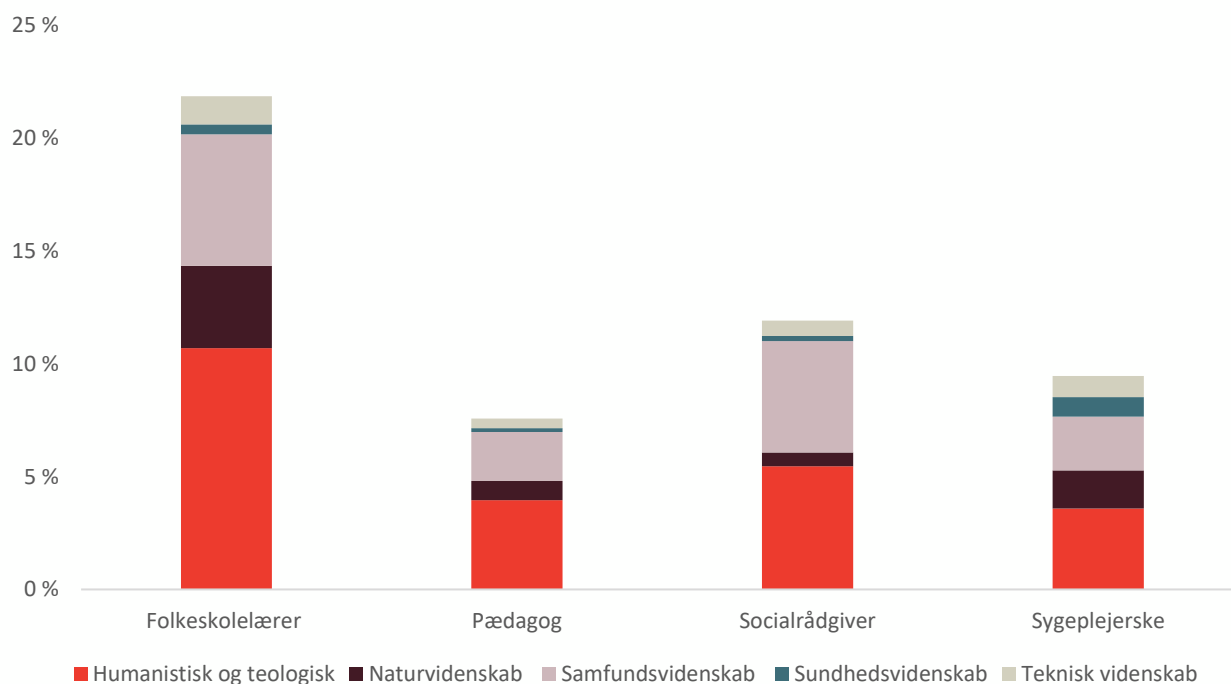
Kilde: egne beregninger på baggrund af tal fra KOT og Danmarks Statistik

Anm.: Andelene summer ikke op til andelene i figur 8, da ansøgere kan have været forbi flere uddannelser og uddannelsestyper tidligere.

Det er især de humanistiske universitetsbacheloruddannelser, som de optagne på en af de fire store professionsbacheloruddannelser har været optaget på tidligere, jf. figur 10. 11 pct. af de optagne på folkeskolelæreruddannelsen har således været optaget på en humanistisk universitetsbacheloruddannelse inden, mens det samme gælder for 5, 4 og 4 pct. for de optagne på henholdsvis socialrådgiver-, sygeplejerske- og pædagoguddannelsen.

En betydelig del af de optagne på de fire uddannelser har også tidligere vist interesse for en samfundsvidenskabelig universitetsbacheloruddannelse. Generelt har færrest af de optagne tidligere været optaget på en sundhedsvidenskabelig eller teknisk universitetsbacheloruddannelse.

Figur 10 // Hvilke universitetsfagområder har de været optaget på før?

Kilde: egne beregninger på baggrund af tal fra KOT og Danmarks Statistik

Anm.: Andelene summer ikke op til andelene i figur 9, da ansøgere kan have været forbi flere fagområder på universiteterne tidligere.

Kigger vi nærmere på de enkelte universitetsbacheloruddannelser, kan vi se, at de, der bliver optaget på folkeskolelæreruddannelsen i 2020, især har været optaget på historie, engelsk, dansk, HA almen erhvervsøkonomi og idræt tidligere, jf. tabel 3A.

Flest på sygeplejerskeuddannelsen har tidligere været optaget på HA almen erhvervsøkonomi, jura, medicin, humanistisk bachelor (RUC) og engelsk. For de optagne på pædagoguddannelsen har flest tidligere været optaget på HA almen erhvervsøkonomi, sociologi, historie, dansk og engelsk, mens det gælder jura, HA almen erhvervsøkonomi, sociologi, dansk og humanistisk bachelor (RUC) for socialrådgiveruddannelsen.

07

Litteratur

Litteratur

Altinget (2022) *FH: Vi skal turde at skære på universitetspladser og behårdt guide unge til at matche arbejdsmarkedet* ([Altinget 2022](#))

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (2021): *Danmark mangler 99.000 faglærte i 2030* ([AE 2021](#))

DAMVAD (2021) *Behovet for velfærdsuddannede i 2030* ([DAMVAD 2021](#))

IRIS Group og HBS Economics (2021) *Mismatch på de danske arbejdsmarked i 2030* ([IRIS Group og HBS Economics 2021](#))

DEA (2021) *Er der studerende til de udflyttede studiepladser?* ([DEA 2021](#)).

DEA (2021b) *Unge uddannelsesvalg til videregående uddannelse* ([DEA 2021b](#))

Jyllands-Posten (2022) *Danske Professionshøjskoleformandskab: Udflytning kræver behård politisk prioritering. Ellers står vi med massiv mangel på lærere, pædagoger og sygeplejersker* ([Jyllands-Posten 2022](#)).

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (2022) *Rekrutteringssurvey marts 2022* ([STAR 2022](#))

Weekendavisen (2021) *Ugleset Intelligentsia* ([Weekendavisen 2021](#))

08

Appendiks

Appendiks

Figurer og tabeller

Tabel 1A // Hvilke uddannelsesinstitutioner afviser flest førsteprioritetsansøgere, der lever op til adgangskravene til uddannelsen? (Uddannelsesinstitutioner med flere end 80 afviste ansøgninger i 2020)

	<i>Antal afviste ansøgninger</i>
Afviste ansøgninger til pædagoguddannelsen	
UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole, Odense	112
Professionshøjskolen VIA University College, Aarhus	106
Professionshøjskolen Absalon, Roskilde	101
Københavns Professionshøjskole, København	97
Professionshøjskolen UCN, Aalborg	86
Afviste ansøgninger til socialrådgiveruddannelsen	
Københavns Professionshøjskole, Frederiksberg	342
Professionshøjskolen Absalon, Roskilde	129
VIA University College, Aarhus	122
Afviste ansøgninger til sygeplejerskeuddannelsen	
Københavns Professionshøjskole, København	347
VIA University College, Aarhus	289
Københavns Professionshøjskole, Frederiksberg	184
Professionshøjskolen UCN, Aalborg	128
UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole, Odense	101

Kilde: egne beregninger på baggrund af tal fra KOT

Tabel 2A // Hvilke uddannelser er mest typiske at blive optaget på, hvis ansøgerne ikke optages på professionsbacheloruddannelsen, men har mindst én af dem blandt deres lavere prioriteter? (Top-10 i 2020)

Uddannelse	Andel, der optages på højere prioritet (pct.)	Uddannelse	Andel, der optages på højere prioritet (pct.)
Søgt pædagoguddannelsen		Søgt sygeplejerskeuddannelsen	
Socialrådgiver, prof.bach.	19	Pædagog, prof.bach.	12
Folkeskolelærer, prof.bach.	16	Socialrådgiver, prof.bach.	9
Sygeplejerske, prof.bach.	15	Bioanalytiker, prof.bach.	5
Ergoterapi, prof.bach.	6	Medicin, uni.bach.	5
Offentlig administration, prof.bach.	3	Fysioterapi, prof.bach.	5
Finansøkonom	3	Folkeskolelærer, prof.bach.	5
Markedsføringsøkonom	2	Jordemoder, prof.bach.	4
Fysioterapi, prof.bach.	2	Ergoterapi, prof.bach.	4
Bygningskonstruktør, prof.bach.	1	Radiograf, prof.bach.	4
Psykologi, uni.bach.	1	Ernæring og sundhed, prof.bach.	2
(Humanistisk bachelor (RUC), uni.bach.)	1	(Jura, uni.bach.)	1
(Uddannelsesvidenskab, uni.bach.)	1	(Farmaci, uni.bach.)	1
Søgt folkeskolelæreruddannelsen		Søgt socialrådgiveruddannelsen	
Pædagog, prof.bach.	17	Pædagog, prof.bach.	20
Socialrådgiver, prof.bach.	8	Sygeplejerske, prof.bach.	14
Sygeplejerske, prof.bach.	5	Folkeskolelærer, prof.bach.	8
Fysioterapi, prof.bach.	3	Offentlig administration, prof.bach.	6
Finansøkonom	3	Finansøkonom	3
Historie, uni.bach.	2	Ergoterapi, prof.bach.	3
Dansk, uni.bach.	2	Jura, uni.bach.	3
Engelsk, uni.bach.	2	Bygningskonstruktør, prof.bach.	3
Idræt/Idræt og sundhed, uni.bach.	2	Psykologi, uni.bach.	2
Psykologi, uni.bach.	2	HA almen erhvervsøkonomi, uni.bach.	2

Kilde: egne beregninger på baggrund af tal fra KOT og Danmarks Statistik

Anm.: Uddannelserne i parentes er inkluderet for at vise top-3-universitetsuddannelserne.

Tabel 3A // Hvilke universitetsbacheloruddannelser er mest typiske at have været optaget på tidligere? For studiesøgende, der er optaget på en af de fire store professionsbacheloruddannelser i 2020

<i>Uddannelse</i>	<i>Antal, der tidligere har været optaget på uddannelsen</i>	<i>Uddannelse</i>	<i>Antal, der tidligere har været optaget på uddannelsen</i>
Optaget på pædagoguddannelsen		Optaget på sygeplejerskeuddannelsen	
HA almen erhvervsøkonomi, uni.bach.	23	HA almen erhvervsøkonomi, uni.bach	26
Sociologi, uni.bach.	17	Jura, uni.bach.	20
Historie, uni.bach.	17	Medicin, uni.bach.	18
Dansk, uni.bach.	15	Humanistisk bachelor (RUC)., uni.bach.	14
Engelsk, uni.bach.	13	Engelsk, uni.bach.	14
Jura, uni.bach.	13	Biologi, uni.bach.	11
Teologi, uni.bach.	11	Folkesundhedsvidenskab, uni.bach.	11
Internat. virksomhedskommunikation, engelsk, uni.bach.	10	Biomedicin, uni.bach.	10
Humanistisk bachelor (RUC)., uni.bach.	9	Medicin med industrielt speciale, uni.bach.	10
Idræt/idræt og sundhed, uni.bach.	9	Dansk, uni.bach.	10
Informationsstudier, uni.bach.	9	Sociologi, uni.bach.	10
Religion studier/videnskab, uni.bach.	9		
Optaget på folkeskolelæreruddannelsen		Optaget på socialrådgiveruddannelsen	
Historie, uni.bach.	46	Jura, uni.bach.	34
Engelsk, uni.bach.	27	HA almen erhvervsøkonomi, uni.bach	16
Dansk, uni.bach.	26	Sociologi, uni.bach.	13
HA almen erhvervsøkonomi, uni.bach.	23	Dansk, uni.bach.	11
Idræt/idræt og sundhed, uni.bach.	23	Engelsk, uni.bach.	10
Jura, uni.bach.	19	Humanistisk bachelor (RUC)., uni.bach.	10
Religionsstudier/-videnskab, uni.bach.	16	Religion studier/videnskab, uni.bach.	10
Statskundskab, uni.bach.	16	Statskundskab, uni.bach.	9
Samfundsvidenskab bachelor (RUC)., uni.bach.	13	HA(jur.) erhvervsøkonomi-jura, uni.bach.	8
Biologi, uni.bach.	12	Humanistisk-teknologisk, uni.bach.	8
		Internat. virksomhedskommunikation, engelsk, uni.bach.	8
		Uddannelsesvidenskab, uni.bach.	8

Kilde: egne beregninger på baggrund af tal fra KOT og Danmarks Statistik

DEA

Tænketanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu